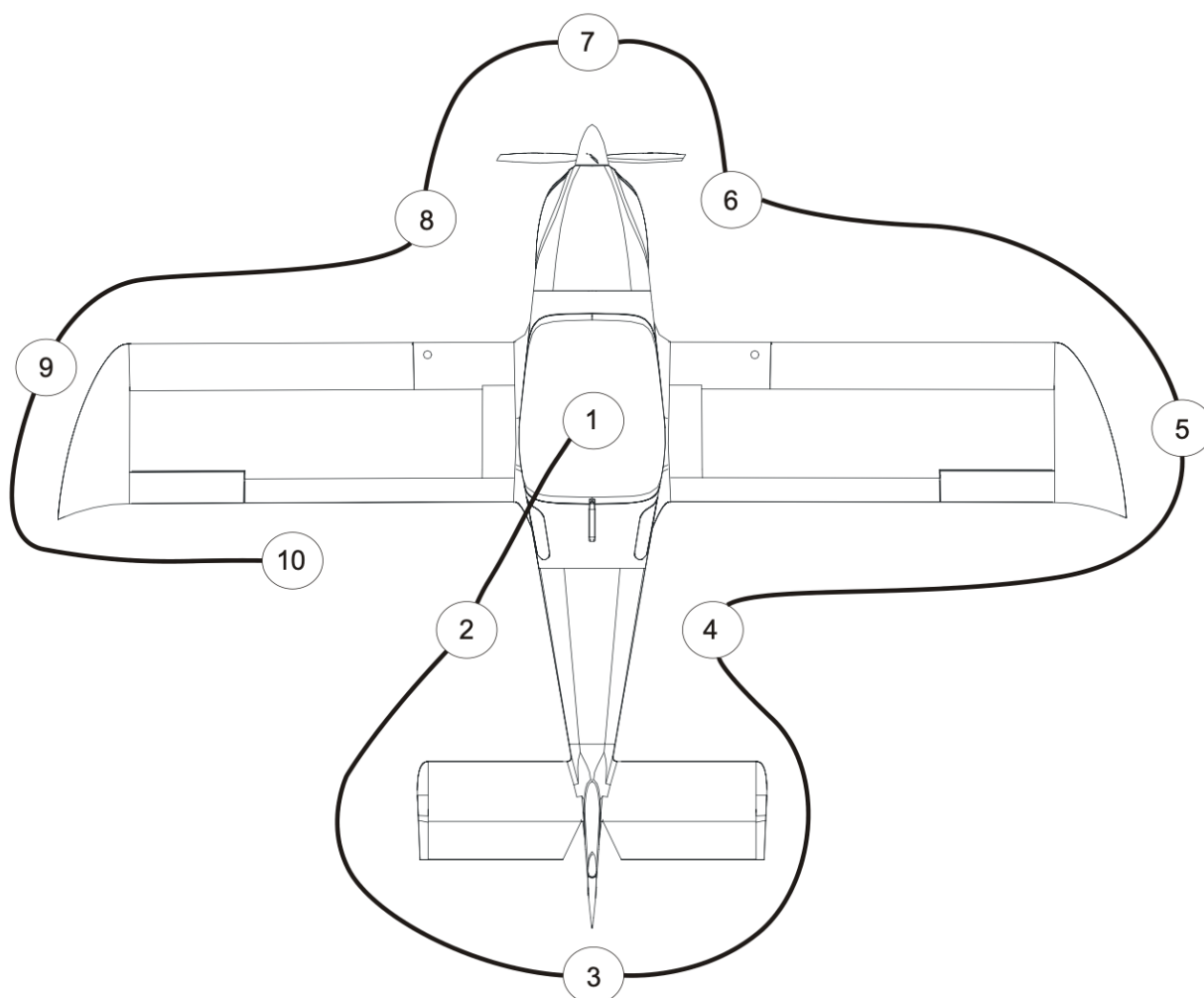

Prevádzkové postupy

Viper SD-4 RTC

	Meno Priezvisko	Dátum	Podpis
Vypracoval:	Kristián Regec	26.01.2022	
Schválil:	Marián Oravec	26.01.2022	

Kontrola:

1. **Kabína** - celkový stav (kontrola poškodenia), prístroje, dokumentácia
2. **Trup** - povrch, čistota, kontrola antény
3. **Výškový, smerový stabilizátor/kormidlo** – povrch, kontrola závesu kormidiel
4. **Trup** - povrch, čistota, kontrola antény
5. **Pravé krídlo** - povrch, kontrola klapky, krídelka (pohyb, vôľa), pozičné a zábleskové svetlá, kontrola množstva paliva
6. **Pravý podvozok/ koleso** (vzpera, preklz, tlak)
7. **Predná kapota** - povrch, kontrola množstva oleja (až po pretočení vrtuľou !), predný podvozok/koleso (vzpera, preklz, tlak), vstupy vzduchu do motora, kontrola vrtule
8. **Ľavý podvozok/koleso** (vzpera, preklz, tlak)
9. **Ľavé krídlo** - povrch, kontrola množstva paliva, kontrola pozičných a zábleskových svetiel
10. **Kontrola odtokovej hrany krídla** - krídelka (pohyb, vôľa), klapky

PO VSTUPE DO KABÍNY

1. Slúchadlá	zapojené, pripravené
2. Upínacie pásy	zapnúť, dotiahnúť
3. Klapky	zatvorené – vizuálna kontrola
4. Palivo	ľavá nádrž
5. Brzda	zabrzdená
6. Záchranný systém	vytiahnuť poistku
7. Prípust'	voľnosť pohybu, voľnobeh
8. Palubná doska	kontrola poškodenia, hlavné vypínače VYP, úsekové spínače VYP

PRED SPUSTENÍM

1. Hlavný vypínač	zapnutý
2. Generátor	zapnutý
3. Prístroje	zapnuté
4. EMS	zapnuté, počkať na rozsvietenie
5. EFIS	zapnutý, počkať na rozsvietenie
6. Navigačné svetlá	zapnuté

SPUSTENIE MOTORA

1. Kabína	utavriť, zaistiť, kontrola na EMS
2. Palivová pumpa	zapnúť na 5 sekúnd
3. Zapalovanie	klúčik na BOTH
4. Priestor vrtule	voľný
5. Prípust'	voľnobeh (plne vzadu)
	mierne otvorená (max. 0,5 cm vpredu)
6. Sytič	zapnutý
	vypnutý (plne vpredu)
	stlačiť, max. 30 sec.
7. Tlačidlo spúšťania	tlak oleja v zelenom,
8. Po spustení	otáčky 2000 RPM

PO SPUSTENÍ

1. Rádio	zapnuté

PRED ROLOVANÍM

1. Palivo	nádrž s väčším množstvom (ak sú nádrže plné LEFT)
2. Vyváženie	neutrál
3. Riadenie	voľné
4. Hlásenie	kontrola frekvencie, vykonať
5. EFIS	nastaviť QNH
6. Priestor	voľný
7. Brzdy	uvoľniť, preskúšať

MOTOROVÁ SKÚŠKA

1. Brzdy	zabrzdené
2. Teplota oleja	minimálne 50 °C
3. Prípust'	4000 RPM
4. Magnetá	pokles max 150 ot/min, 50 ot/min. medzi magnetami
5. Ohrev karburátora	kontrola činnosti, pokles cca 50 ot/min
6. Prípust'	voľnobeh

PRED VZLETOM

1. Klapky	poloha I
2. Palivová pumpa	zapnutá
3. Stroboskop	zapnutý
4. Pristávacie svetlo	zapnuté
5. Odpovedač	mód A-C-S
6. EMS	kontrola parametrov
7. Priestor	dráha voľná
8. Hlásenie	vykonať

VZLET

1. Brzdy	uvoľniť
2. Prípust'	plynulo plná
3. Rýchlosť rotácie	53 KIAS

PO VZLETE (200 ft AGL)

1. Klapky	zatvoriť
2. Palivová pumpa	vypnutá
3. Pristávacie svetlo	vypnuté
4. Vyváženie	podľa potreby
5. EMS	plniaci tlak v zelenom, kontrola parametrov

DOSIAHNUTIE POŽADOVANEJ VÝŠKY

1. Prípust'	cestovný režim (4800 RPM)
2. Vyváženie	podľa potreby

PO VETRE

1. Palivo	nádrž s väčším množstvom (ak sú nádrže plné LEFT)
2. Brzda	preskúšať tlak
3. EMS	kontrola parametrov
4. Upínacie pásy	dotiahnuť
5. Priestor	voľný
6. Hlásenie	vykonať

PO 3. ZÁKRUTE

1. Prípust'	otáčky 3000 RPM
2. Palivová pumpa	zapnutá
3. Pristávacie svetlo	zapnuté
4. Ohrev karburátora	vytiahnuť
5. Klapka chladenia	vytiahnuť
6. Klapky	poloha I
7. Rýchlosť	70 KIAS
8. Vyváženie	podľa potreby

FINÁLE

1. Klapky	poloha II
2. Rýchlosť	65 KIAS
3. Vyváženie	podľa potreby
4. Dráha	voľná
5. Hlásenie	vykonať

PO PRISTÁTÍ

1. Klapky	zasunúť
2. Palivová pumpa	vypnutá
3. Ohrev karburátora	vypnutý
4. Klapka chladenia	vypnutá

PO OPUSTENÍ DRÁHY

1. Stroboskop	vypnutý
2. Pristávacie svetlo	vypnuté
3. Odpovedač	mód A-S
4. Vyváženie	neutrál

VYPNUTIE MOTORA

1. Prípust'	voľnobeh
2. Brzda	zabrzdiť, zaistiť
3. Úsekové spínače	vypnuté
4. Zapalovanie	vypnuté
5. Prístroje	vypnuté
6. Generátor	vypnutý
7. Hlavný vypínač	vypnutý
8. Palivo	zavrieť
9. Záchranný systém	zasunúť poistku

POZNÁMKA: Po opustení kabíny, zasunúť klíny a uvoľniť brzdu !

LETMÉ PRISTÁTIE A VZLET

1. Klapky	poloha I
2. Vyváženie	neutrál
3. Ohrev karburátora	zatlačiť
4. Klapka chladenia	zatlačiť
5. Prípust'	plynulo plná

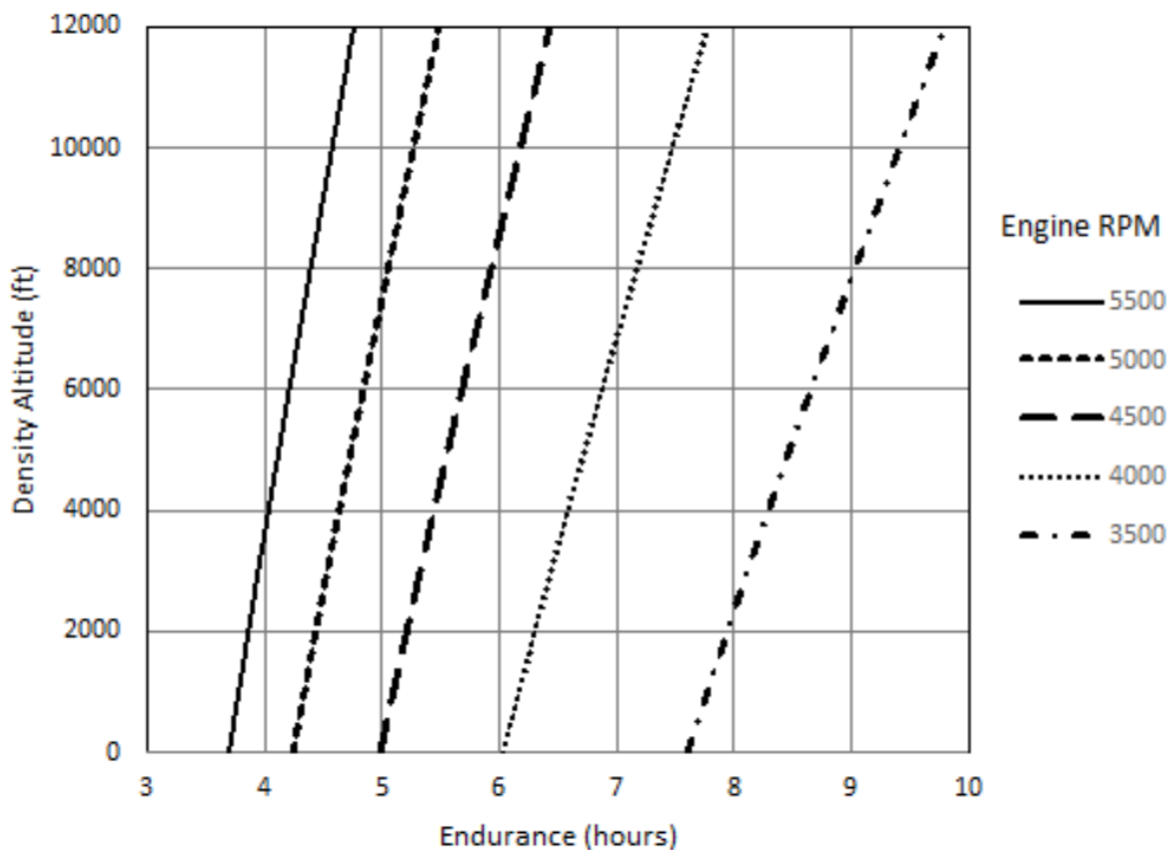
OBMEDZENIA

NEPREKROČITEĽNÁ RÝCHLOSŤ	V_{NE}	126 kt
OBRATOVÁ RÝCHLOSŤ	V_A	88 kt
MAXIMÁLNA PRÍPUSTNÁ RÝCHLOSŤ NA KLAPKY	V_{FE}	79 kt
CESTOVNÁ RÝCHLOSŤ	V_C	102 kt
MIN. BEZPEČNÁ RÝCHLOSŤ	(KLAPKY ZASUNUTÉ)	65 kt
	(KLAPKY POLOHA I)	60 kt
	(KLAPKY POLOHA II)	55 kt
PÁDOVÁ RÝCHLOSŤ	(KLAPKY ZASUNUTÉ) V_S	49 kt
	(KLAPKY POLOHA I) V_{S1}	45 kt
	(KLAPKY POLOHA II) V_{S0}	43 kt
MAXIMÁLNY BOČNÝ KOMPONENT VETRA		15 kt
MAXIMÁLNA VZLETOVÁ HMOTNOSŤ		600 kg

NASTAVENIE VÝKONU

Režim letu	Otáčky/min.
Maximálny vzletový	5800
Maximálny trvalý	5500
Maximálny cestovný	5000
Cestovný ekonomický	4300

Endurance, ISA, 600kg

Viper SD-4 RTC NÚDZOVÉ POSTUPY**VYSADENIE MOTORA**

1. RÝCHLOSŤ	64 KT
2. PALIVOVÁ PUMPA	ZAPNUTÁ
3. OHREV KARBURÁTORA	ZAPNUTÝ
4. KLAPKA CHLADENIA	ZAPNUTÁ
5. PLOCHA	VÝBER, VYKONAŤ NÚDZOVÉ PRISTÁTIE
6. KLAPKY	PODĽA POTREBY

POŽIAR MOTORA

1. VYHRIEVANIE KABÍNY	VYPNUTÉ
2. PALIVOVÝ KOHÚT	ZAVRETÝ
3. PALIVOVÁ PUMPA	VYPNUTÁ
4. PRÍPUŠŤ	PLNÁ (V PREDNEJ POLOHE)
5. ZAPAĽOVANIE	VYPNUTÉ
6. RÝCHLOSŤ	64 KT
7. PLOCHA	VÝBER, VYKONAŤ NÚDZOVÉ PRISTÁTIE
8. KLAPKY	PODĽA POTREBY

Stalo sa ti niečo z nižšie uvedeného zoznamu?....

!!! OHLÁS TO !!!

....a daj nám vedieť !

- Zistil si pri odkaľovaní znečistené palivo?
- Zišiel si nechtiac z dráhy pri vzlete alebo pristátí?
- Musel si prerušiť vzlet z akéhokoľvek dôvodu?
- Podarilo sa ti tvrdo pristáť, prípadne si sa dotkol chvostom o zem pri podrovnaní?
- Stratil si na určitý čas ovládanie lietadla?
- Podarilo sa ti vykonať zatáčku alebo iný manéver mimo limitov letovej príručky?
- Spustil si nechtiac výstrahu pred pádom pri bežnom lietaní?
- Podarilo sa ti odkloniť výrazne od zamýšľanej trate pri navigačnom lietaní? Stratil si sa?
- Zabudol si nastaviť riadne QNH na výškomery?
- Uvoľnila sa ti batožina alebo iné predmety v kabíne počas manévrovania s lietadlom?
- Vypadol ti nejaký systém v lietadle, resp. nejaký prístroj?
- Zistil si únik paliva, oleja alebo iných kvapalín z lietadla?
- Zistil si, že ti nefunguje správne riadenie lietadla vrátane vyvažovania?
- Zdá sa ti, že motor v lietadle nepracuje správne? - Stratil si komunikáciu s ATC?
- Mal si neúmyselne blízky stret s iným lietadlom?
- Spozoroval si nejaké poškodenie na lietadle? Možno cudzím predmetom, zverou alebo vtákmi?
- Preletel si nejakým význačným počasím? Napríklad krúpami, námrazou, silnou turbulenciou alebo dažďom, čo by mohlo spôsobiť škodu na lietadle alebo jeho posádky?
- Alebo sa ti stalo niečo úplne iné a myslíš si, že by sme o tom mali vedieť?

Ak sa ti stane niečo zo zoznamu v ktorejkoľvek fáze letu, treba to ohlásiť a tým prispieť k zvýšeniu bezpečnosti! Tieto dáta nám pomôžu analyzovať situáciu s prevádzkou lietadiel a pomôcť tebe aj ostatným k minimalizovaniu vzniku nebezpečia pri lietaní. POZOR, nehľadáme vinníkov! Zbierame štatistické údaje za účelom čo najkvalitnejších dát pre bezpečnostné analyzovanie. Každé ohlásenie udalosti zaväži, tak poďme do toho!

- ĎAKUJEME -

Kde môžeš hlásiť?

- Na to určený **formulár**, ktorý nájdeš v hangári (Ten potom odovzdaj ktorémukoľvek pracovníkovi JetAge)
- Telefonicky: **0948 899 000**
- Emailom: **info@jetage.sk**

Zakročovanie proti civilnému lietadlu

Lietadlo, proti ktorému zakročuje iné lietadlo, musí okamžite:

- a)** plniť pokyny odovzdávané zakročujúcim lietadlom, sledovať a odpovedať na vizuálne signály v súlade s postupmi uvedenými v tomto dokumente.
- b)** informovať príslušné stanovište letových prevádzkových služieb (ak je to možné).
- c)** pokúsiť sa nadviazať rádiové spojenie so zakročujúcim lietadlom alebo s príslušným stanovišťom riadiacim zakročovanie, pomocou všeobecného volania na núdzovej frekvencii 121,5 MHz s udaním svojej identifikácie a povahy letu; ak sa spojenie nenadviaže, pokúsiť sa opakovať volanie na núdzovej frekvencii 243 MHz.
- d)** ak je vybavené odpovedačom sekundárneho radaru, nastaviť mód A kód 7700, ak neobdrží iné pokyny od príslušného stanovišta letových prevádzkových služieb.
- e)** ak je vybavené ADS-B alebo ADS-C, nastaviť príslušnú núdzovú funkciu (ak je k dispozícii), ak neobdrží iné pokyny od príslušného stanovišta letových prevádzkových služieb.

Signály používané pri zakročovaní proti lietadlu

a) Signály zakročujúceho lietadla a odpovede lietadla, proti ktorému sa zakročuje:

Signály zakročujúceho lietadla	Význam	Odpovede lietadla, proti ktorému sa zakročuje	Význam
Kývanie z krídla na krídlo a záblesky navigačných svetiel v nepravidelných intervaloch vykonávané v polohe mierne nad a pred lietadlom a obvykle vľavo od lietadla proti ktorému sa zakročuje. Po potvrdení mierna zatáčka vľavo do požadovaného kurzu.	Zakročuje sa proti vám. Nasledujte ma!	Kývanie z krídla na krídlo a záblesky navigačných svetiel v nepravidelných intervaloch a nasledovanie.	Rozumiem. Vykonám.
Ostrý odpútavací manéver od lietadla, proti ktorému sa zakročuje, pozostávajúci zo stúpavej zatáčky o 90 stupňov alebo viacej, bez križovania smeru dráhy lietadla.	Môžete pokračovať.	Kývanie z krídla na krídlo.	Rozumiem. Vykonám.

Vysunutie podvozka (ak je to možné), zapnutie pristávacích svetiel a prelet nad dráhou v smere pristátia. Ak je zakročujúcim lietadlom vrtuľník, vykoná priblíženie na pristátie a zavesí sa v blízkosti pristávacej plochy	Pristaňte na tomto letisku.	Vysunutie podvozka (ak je to možné), zapnutie pristávacích svetiel a nasledovanie zakročujúceho lietadla, a ak po prelete nad dráhou v používaní alebo nad pristávacou plochou pre vrtuľníky sa pristátie považuje za bezpečné, pokračovať na pristátie.	Rozumiem. Vykonám.

Poznámka 1: Poveternostné podmienky alebo konfigurácia terénu môžu spôsobiť, že zakročujúce lietadlo musí zaujať polohu na opačnej strane a následnú zatáčku vykonať opačným smerom ako je uvedené vyššie.

Poznámka 2: Ak lietadlo, proti ktorému sa zakročuje, nemôže udržiavať rýchlosť zakročujúceho lietadla, zakročujúce lietadlo vykoná sériu okruhov a kýva krídlami vždy, keď míňa lietadlo, proti ktorému sa zakročuje

b) Signály lietadla proti ktorému sa zakročuje a odpovede zakročujúceho lietadla:

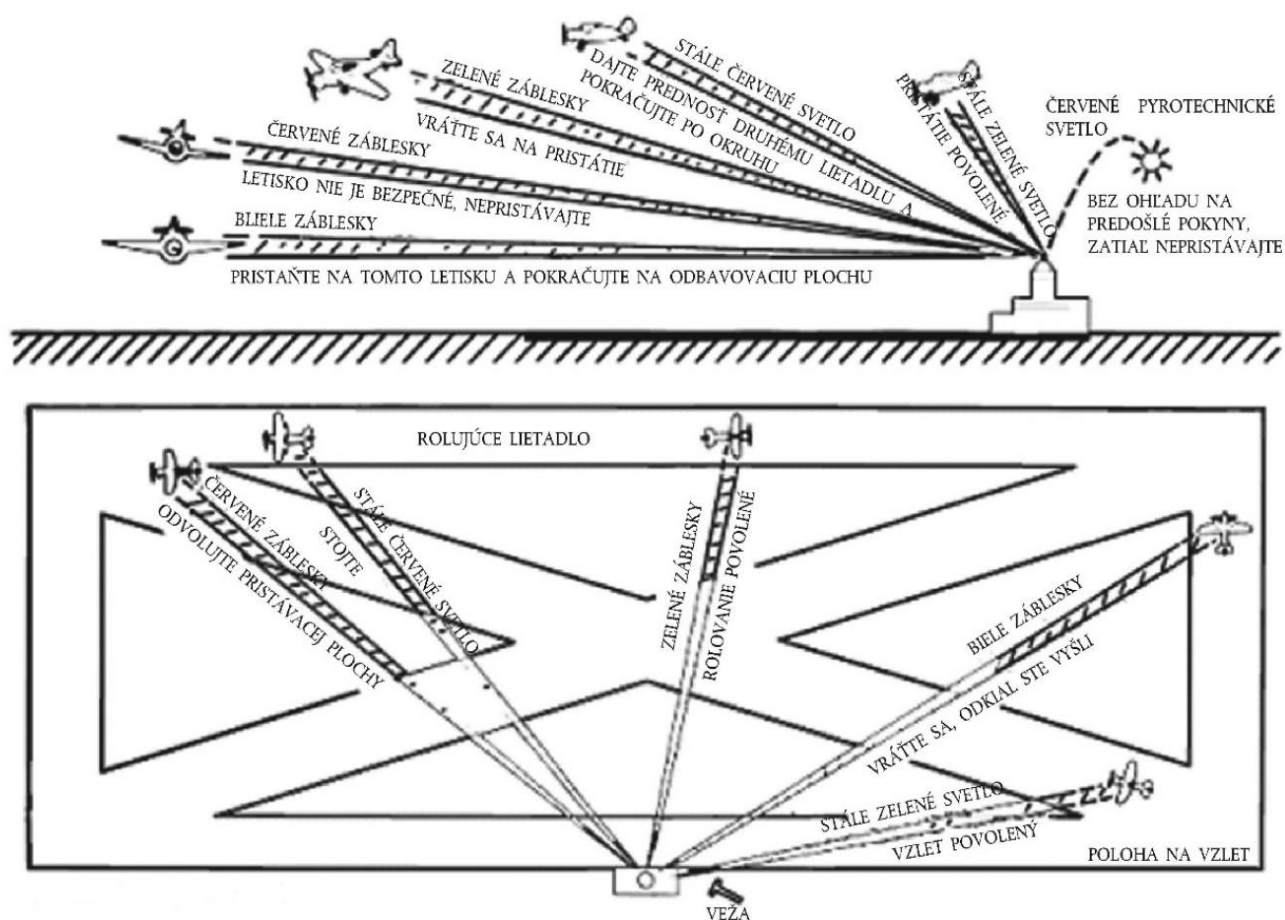
Signály lietadla, proti ktorému sa zakročuje	Význam	Odpovede zakročujúceho lietadla	Význam
Zasunutie podvozka (ak je to možné) a blikanie pristávacími svetlami pri prelete nad dráhou v používaní vo výške medzi 300 m až 600 m nad letiskom a pokračovanie po okruhu dráhy v používaní. Ak nie je možné použiť záblesky pristávacích svetiel, použiť akékoľvek iné prerušované svetlá.	Určené letisko nevyhovuje.	Ak je žiaduce, aby lietadlo sledovalo zakročujúce lietadlo na iné letisko, zasunie zakročujúce lietadlo svoj podvozok (ak je to možné) a použije signály podľa bodu 3), stanovené pre zakročujúce lietadlá. Ak je rozhodnuté prepustiť lietadlo, proti ktorému sa zakročuje, použije zakročujúce lietadlo signály podľa bodu 1), stanovené pre zakročujúce lietadlá.	Rozumiem. Môžete pokračovať!

Pravidelné zapínanie a vypínanie všetkých svetiel, aké sú k dispozícii takým spôsobom, aby sa dali rozlíšiť od svetiel zábleskových.	Nemôžem vykonať.	Použitie signálov podľa bodu 1) predpísaných pre zakračujúce lietadlá.	Rozumiem
Nepravidelné rozsvetovanie a zhasínanie všetkých svetiel, aké sú k dispozícii.	Som v tiesni.	Použitie signálov podľa bodu 1) predpísaných pre zakračujúce lietadlá.	Rozumiem

Vizuálne signály, používané na varovanie lietadla

Vo dne i v noci predstavuje takéto signály séria svetelných striel, vystreľovaných v intervaloch 10 sekúnd, z ktorých dáva každá pri explózii červené a zelené svetlo alebo hviezdice. Pre lietadlo, ktoré nemá povolenie to znamenať, že letí v obmedzenom, zakázanom alebo nebezpečnom priestore alebo sa k takému priestoru približuje. Veliteľ takého lietadla musí vykonať opatrenie na opustenie alebo vyhnutie sa takému priestoru.

Svetlo	Signál lietadlu za letu	Signál lietadlu na zemi
Stále zelené	Pristátie povolené	Vzlet povolený
Stále červené	Dajte prednosť inému lietadlu a pokračujte v lete po okruhu	Stojte
Rad zelených zábleskov	Vráťte sa na pristátie	Rolovanie povolené
Rad červených zábleskov	Letisko nie je bezpečné, nepristávajte	Opustite pristávaciu plochu
Rad bielych zábleskov	Pristaňte na tomto letisku a pokračujte na odbavovaciu plochu	Vráťte sa na miesto, odkiaľ ste vyšli
Červené pyrotechnické svetlo	Bez ohľadu na predchádzajúce pokyny zatiaľ nepristávajte	

Potvrdenie svetelných signálov lietadlom:

a) Za letu:

1. Za denného svetla:

- kývaním lietadla z krídla na krídlo (Takéto potvrdenie sa neočakáva od lietadla pred poslednou zatáčkou a na konečnom priblížení).

2. Za tmy:

- dvojnásobným rozsvietením a zhasnutím pristávacích svetiel alebo, ak nimi nie je lietadlo vybavené, dvojnásobným zhasnutím a rozsvietením polohových svetiel.

b) Na zemi:

1. Za denného svetla:

- pohybovaním krídelkami alebo smerovým kormidlom.

2. Za tmy:

- dvojnásobným rozsvietením a zhasnutím pristávacích svetiel alebo, ak nimi nie je lietadlo vybavené, dvojnásobným zhasnutím a rozsvietením polohových svetiel.

Pozemné vizuálne návesti

Zákaz pristátia:

Horizontálna červená štvorcová doska so žltými uhlopriečkami vyložená na návestnej ploche znamená, že pristátie na dotyčnom letisku je zakázané a zákaz sa pravdepodobne predĺži.

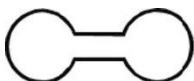
Nutnosť osobitnej opatrnosti pri priblížení a pristátí:

Horizontálna červená štvorcová doska s jednou žltou uhlopriečkou vyložená na návestnej ploche znamená, že s ohľadom na zlý stav prevádzkovej plochy alebo z akejkoľvek inej príčiny sa musí priblíženie a pristátie vykonávať osobitne opatrne.

Povinnosť používať rolovacie, vzletové a pristávacie dráhy:

Horizontálna biela činka vyložená na návestnej ploche znamená, že lietadlá musia pristávať a vzlietať len na vzletových a pristávacích dráhach a rolovať len na rolovacích dráhach.

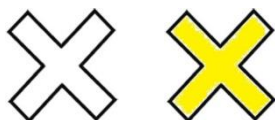

Rovnaká horizontálna biela činka, avšak s čiernymi pruhmi kolmo na pozdĺžnu os na oboch kruhových koncoch činky, vyložená na návestnej ploche, znamená, že lietadlá musia pristávať a vzlietať len na vzletových a pristávacích dráhach, ostatné pohyby však nemusia byť obmedzené len na vzletové a pristávacie alebo rolovacie dráhy.

Uzavretie vzletových a pristávacích dráh alebo rolovacích dráh:

Kríže jednej kontrastnej farby, biele na vzletových a pristávacích dráhach a žlté na rolovacích dráhach, umiestnené horizontálne na vzletových a pristávacích dráhach a na rolovacích dráhach alebo ich častiach, vyznačujú plochu nevhodnú pre pohyby lietadiel.

Smer na pristátie alebo vzlet:

Horizontálne biele alebo oranžové pristávacie T určuje smer, ktorý sa má použiť na pristátie alebo vzlet lietadla. Určený smer musí byť rovnobežný s osou T a kolmý na jeho priečne rameno. Ak sa používa v noci, musí byť pristávacie T buď osvetlené, alebo vyznačené bielymi svetlami.

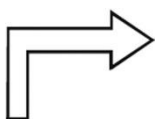

Skupina dvoch číslíc umiestnená zvisle na letiskovej riadiacej veži alebo blízko nej ukazuje lietadlám na prevádzkovej ploche smer vzletu vyjadrený v desiatkach stupňov k najbližšej desiatke stupňov magnetického kompasu.

Pravý okruh:

Ak je na návestnej ploche alebo na konci vzletovej a pristávacej dráhy, alebo na vzletovom a pristávacom páse v používaní horizontálne umiestnená doprava lomená šípka nápadnej farby, znamená to, že zatáčky pred pristátím alebo po vzlete sa musia vykonávať doprava.

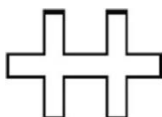
Ohlasovňa letových prevádzkových služieb:

Čierne písmeno C na žltom podklade, vertikálne umiestnené, ukazuje posádkam lietadla miesto ohlasovne letových prevádzkových služieb.

Prevádzka vetroňov na letisku:

Dvojitý biely kríž umiestnený horizontálne na návestnej ploche znamená, že na letisku je prevádzka vetroňov.

Signály na riadenie lietadiel

Tieto signály sú určené na vydávanie pokynov pomocou rúk alebo na uľahčenie ich pozorovania pilotom pomocou nočných svetidiel. Riadiaci odbavovacej plochy, prípadne iný poverený pracovník pozemného leteckého personálu musí stáť čelom k lietadlu takto:

1. Sprievodca pri krídle:

Pravá ruka vzpažená, tyč smerujúca nahor, signálnou tyčou v ľavej ruke pohybuje smerom k telu.

2. Na toto stojisko:

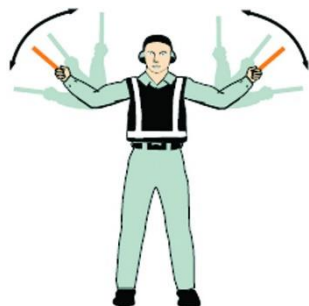
Zdvíhanie narovnaných rúk z predpaženia nad hlavu.

3. Pokračujte k nasledujúcemu riadiacemu odbavovacej plochy alebo podľa pokynu riadiacej veže alebo pozemnej kontroly:

Obe ruky vzpažené, pohyb oboma rukami naprieč pred telom, signálne tyče ukazujú smer k ďalšiemu riadiacemu odbavovacej plochy alebo k rolovacej ploche.

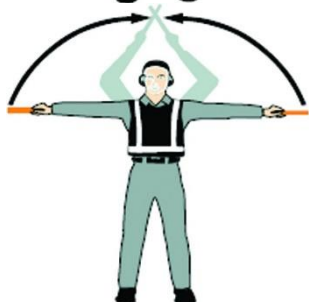
4. Rolujte priamo vpred:

Zohýbanie narovnaných rúk v lakťoch nahor a nadol z úrovne prs k hlave.

5. Točte doľava/ doprava:

Pravá/ ľavá ruka a signálna tyč je narovnaná v 90° uhle od tela, ľavá/ pravá ruka dáva signál „vpred“. Rýchlosť signálneho pohybu naznačuje pilotovi rýchlosť otáčania lietadla.

6. Zastavenie:

Obe ruky rozpažené, signálne tyče po stranách zvierajú s telom 90° uhol. Pomalé zdvíhanie rúk nad hlavu, až pokiaľ sa tyče neprekrížia. Rýchlosť signálneho pohybu naznačuje pilotovi dôraz na zastavenie.

7. Zatiahnite brzdy:

Ruku s otvorenou dlaňou zodvihne nad úroveň ramien. **Nutné** potvrdenie zdvihnutým palcom!

8. Uvoľnite brzdy:

Ruku zovretú do paste zdvihne nad úroveň ramien. **Nutné** potvrdenie zdvihnutým palcom!

9. Klíny založené:

Ruky vzpažené nad hlavou, pohybuje signálnymi tyčami k sebe pohybom „zapichnutie“ do seba, až sa tyče dotknú. **Nutné** potvrdenie zdvihnutým palcom!

10. Klíny odstránené:

Ruky vzpažené nad hlavou, pohybuje tyčami od seba pohybom „zapichnutie“. **Nutné** potvrdenie zdvihnutým palcom!

11. Spúšťajte motory:

Pravá ruka zdvihnutá vo výške hlavy, signálna tyč smeruje hore, začne vykonávať krúživý pohyb rukou. Súčasne ľavá ruka zdvihnutá nad úrovňou hlavy ukazuje na motor, ktorý má byť spustený. Technik môže signalizovať počtom zdvihnutých prstov číslo motora ktorý má byť spustený.

12. Vypnite motory:

Natiahne ruku so signálnou tyčou pred telo na úrovni ramien, pohybuje ňou k ľavému ramenu a s tyčou pohybom naprieč cez krk ťahá k pravému ramenu.

13. Spomaľte:

Ruky rozpažené v smere dolu, signálne tyče sa pohybujú niekoľkokrát hore a dolu od pásu ku kolenám.

14. Znížte otáčky motorov na označenej strane:

Ruky smerujú dlaňami k zemi, signálne tyče smerom k zemi, pravá alebo ľavá ruka sa zdvíha podľa toho, ktoré motory majú znížiť otáčky.

15. Potvrďujem/ rozumiem:

Pravé predlaktie zdvihnuté na úrovni hlavy, signálna tyč ukazuje nahor alebo ruka palcom nahor.

16. Vyčkávajúť/ čakajte:

Ruky rozpažené, signálne tyče smerujú nadol v 45° uhle od tela. Čakajte, pokiaľ lietadlu nebude povolený ďalší manéver.

17. Vypravenie lietadla:

Pozdravenie štandardným salutovaním pravou rukou alebo signálnou tyčou. Udržujte zrakový kontakt s technikom, pokiaľ nezačnete rolovať.